

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7515220897
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7515220897.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobkyne A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX/XX, zast. AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Kmeťova 26, Košice, IČO: 47 237 406, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Klaudia Azariová, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 7C/1229/2015-119 zo dňa 18.12.2020 Okresného súdu Košice – okolie

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

Priznáva žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 3.200,- € titulom náhrady nemajetkovej ujmy s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne z tejto sumy od 27.10.2015 do zaplatenia, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II.) a žalobkyňi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej náhrady nemajetkovej ujmy s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením (III.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia peňažného odškodnenia nemajetkovej ujmy vo výške 6.172,80 € s prísľušenstvom (úrokmi z omeškania), ktorá jej bola spôsobená rozhodnutím o väzbe a nezákonným trestným stíhaním, za ktorú (nemajetkovú ujmu) zodpovedá štát podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“), pričom jej žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Ministerstvo spravodlivosti SR posúdilo ako nedôvodnú, a to bez bližšieho zdôvodnenia. Skutkovým základom uplatneného nároku bolo v podstatnom tvrdenie žalobkyne, že uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva PZ v Košiciach ČVS: KRP-40/OVK-KE-2012 zo dňa 1.3.2013, bolo voči nej vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa ust. § 172 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. a), c), e) Trestného zákona a prokurátor Okresnej prokuratúry Košice - okolie dňa 2.3.2013 navrhol jej vzatie do väzby, uznesením zo dňa 3.3.2013 ju sudca pre prípravné konanie z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku vzal do väzby, ktorá jej začala plynúť dňa 28.2.2013 o 17:40 hod. a z ktorej bola prepustená uznesením č.k. 0Tp/416/2013 zo dňa 7.8.2013 z dôvodu pominutia dôvodov väzby. Dňa 13.8.2013 bola na ňu podaná obžaloba, spod ktorej bola oslobodená rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č.k. 8T/42/2013 zo dňa 16.4.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť 17.4.2014, nakoľko nebolo dokázané, že

sa stal skutok, pre ktorý bola obžalovaná stíhaná. Žalobkyňa dôvodila ďalej tým, že nezákonná väzba v trvaní 160 dní bola zásadným zásahom do jej práva na slobodu a bezpečnosť garantovanú čl. 5 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd, spôsobila jej nenapraviteľnú ujmu v osobnom a citovom živote, bola obmedzovaná v osobnej slobode, v kontakte s blízkymi osobami a známymi, v slobodnej voľbe ako naložiť so svojim časom. Samotné konštatovanie porušenia práva podľa žalobkyne nie je dostatočným zadosťučinením, preto sa domáhala od žalovanej peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú jej väzbou teda v sume 38,58 € za deň väzby, celkom vo výške 6.172,80 €, s poukazom i na ustálenú súdnu prax (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/325/2012), podľa ktorej výška náhrady nemajetkovej ujmy má zohľadňovať nielen náhradu za útrapy spôsobené počas doby výkonu väzby, ale aj za nežiadúci dopad vykonania väzby na blízke osoby a jej osobný, spoločenský a pracovný život.

3. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie vyšiel zo skutkových zistení zodpovedajúcich tvrdeniam žalobkyne o postupe a rozhodovaní orgánov činných v trestnom konaní, vrátane rozhodnutia súdu vo veci jej väzby. Za preukázanú mal tiež skutočnosť, že žalobkyňa bola uznesením Okresného súdu Košice - okolie č.k. 0Tp/416/2013 zo dňa 3.3.2013 vzatá do väzby z dôvodov uvedených v ust. § 71 ods. 1 písm. a) a písm. c) Trestného poriadku (ďalej len „TP“), v čase väzby bola bez pracovného pomeru, väzba jej začala plynúť dňa 28.2.2013 o 17:40 hod. a jej vykonanie bolo nariadené v Ústave na výkon väzby v Košiciach; väzba podľa § 71 ods. 1 písm. a) TP bola odôvodnená tým, že žalobkyňa bola dôvodne podozrivá zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), ods. 2 písmen a), c), e) Trestného zákona na základe výpovedí svedkov, ktorí uviedli, že obvinená A. B. spolu so svojim druhom E. F. dodávala a predávala pervitín, v dôsledku čoho jej hrozil vysoký trest, keďže trestná sadzba za tento obzvlášť závažný zločin je 10 až 15 rokov, obvinená nemá trvalé bydlisko, čo odôvodňuje obavu, že ujde alebo sa bude skrývať; väzba podľa § 71 ods. 1 písm. c) TP bola odôvodnená tým, že obvinená je nezamestnaná, čo zakladá obavu, že bude pokračovať v trestnej činnosti, aby si zadovážila prostriedky na živobytie, navyše skutku sa mala dopustiť v priebehu plynutia skúšobnej doby podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody za druhovo totožnú trestnú činnosť, keď rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 2T/75/2008 zo dňa 30.12.2008 bola odsúdená za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov deväť mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, z výkonu ktorého bola podmiennečne prepustená dňa 31.5.2011 a súd jej určil skúšobnú dobu v trvaní tri roky s probačným dohľadom. Z uznesenia Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Tpo/10/2013-108 zo dňa 25.3.2013 súd zistil, že odvolací súd zamietol sťažnosť obvinenej proti uzneseniu, ktorým bola vzatá do väzby, keď dospel k záveru, že rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie je vecne správne a zákonné, pokiaľ ide o obidva dôvody väzby. Z uznesenia Okresného súdu Košice - okolie č.k. 0Tp/416/13 zo dňa 7.8.2013 mal súd preukázané, že sudca pre prípravné konanie prepustil obvinenú A. B. z väzby na slobodu na podklade jej žiadosti zo dňa 19.7.2013, keďže dospel k záveru, že v štádiu ukončeného vyšetrovania a návrhu vyšetrovateľa na podanie obžaloby, dôvodné podozrenie obvinenej zo spáchania trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaná, samo osebe nestačí na jej väzobné trestné stíhanie. Z rozsudku Okresného spisu Košice I č.k. 8T/42/13-1147 zo dňa 16.4.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.4.2014, súd zistil, že obžalovaná A. B. bola podľa § 285 písm. a) TP súdom oslobodená spod skutku obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice - okolie, právne kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaná stíhaná, hoci právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 2T/75/08 zo dňa 30.12.2008 bola uznaná vinnou pre prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Trestného zákona, za čo jej bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý sčasti vykonala. Z vyšetrovacieho spisu Krajského riaditeľstva PZ v Košiciach, odboru kriminálnej polície, oddelenie všeobecnej kriminality ČVS:KRP-40/OVK-KE-2012, ktorý je súčasťou trestného spisu sp. zn. 8T/42/2013, súd oboznámil znalecký posudok č. 96/2013 zo dňa 15.5.2013 vypracovaný znalcami z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria G. C. H. a G. I. G. C., zo záverov ktorého vyplynulo, že jeho predmetom bolo vyšetrenie duševného stavu obvinenej A. B., u ktorej znalci zistili mnohoročný škodlivý konzum pervitínu s plne rozvinutou závislosťou, nikotinizmus, v anamnéze abstinenčné prejavy s poruchami spánku a poruchami príjmu potravy, pričom menovaná netrpí žiadnou duševnou poruchou ani chorobou. Z odpisu z registra trestov

žalobkyne zo dňa 14.10.2015 súd zistil, že za obdobie rokov 1997 až 2015 má šesť záznamov v registri trestov (nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi, kapitálový podvod, poškodenie a zneužitie záznamu na nosiči informácií, ohrozenie pod vplyvom návykovej látky, marenie výkonu úradného rozhodnutia). Žiadosť žalobkyne o predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.172,80 €, ktorá jej mala byť spôsobená nezákonným uznesením Okresného súdu Košice - okolie č.k. 0Tp/416/13 zo dňa 3.3.2013 o vzatí do väzby, bola po predbežnom prerokovaní zamietnutá ako nedôvodná, nakoľko nebolo preukázané splnenie zákonných predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, čo mal súd preukázané z oznámenia Ministerstva spravodlivosti SR o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 19.10.2015.

4. Na takto ustálený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 písm. a) bod 1, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2, § 8 ods. 5 písm. d), § 8 ods. 6, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 prvá a druhá veta a § 17 ods. 1 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a po vyhodnotení vykonaných dôkazov uzavrel, že štát zodpovedá za žalobkyňou tvrdenú nemajetkovú ujmu preto, že k jej vzniku došlo v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o väzbe a dospel k záveru o naplnení všetkých zákonných predpokladov objektívnej zodpovednosti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V závere o prítomnosti zodpovednostného titulu pritom súd vyšiel z názoru, že podmienkou zodpovednosti za škodu vrátane nemajetkovej ujmy, nie je nezákonnosť rozhodnutia o väzbe, či jeho predchádzajúce zrušenie, ale aj väzba uvalená v súlade so zákonom, ak bolo trestné stíhanie skončené oslobodením spod obžaloby (bod. 29 odôvodnenia rozsudku). Nestotožnil sa s názorom žalobkyne, že jej väzba bola nezákonná a uzavrel, že väzba bola uvalená v súlade so zákonom podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) TP z dôvodu obavy, že žalobkyňa ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhla trestnému stíhaniu, keďže žalobkyňa nemala v čase rozhodnutia súdu trvalé bydlisko, bola v skúšobnej dobe a vzhľadom na zákonom stanovenú trestnú sadzbu za obzvlášť závažný zločin, z ktorého bola obvinená, 10 až 15 rokov a z dôvodu, že bude pokračovať v trestnej činnosti, keďže v čase rozhodovania o väzbe zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že skutok, pre ktorý začalo trestné stíhanie, bol žalobkyňou spáchaný (výpovede svedkov), žalobkyňa bola nezamestnaná, čo zakladalo obavu, že bude pokračovať v trestnej činnosti, aby si zadovážila prostriedky na živobytie a skutku sa mala dopustiť v priebehu plynutia skúšobnej doby podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody za druhovo totožnú trestnú činnosť. Súd prvej inštancie ako nedôvodnú odmietol obranu žalovanej vystavanú na argumentácii o naplnení negatívnej podmienky ustanovenej v § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z., teda že žalobkyňa si väzbu zavinila sama svojim správaním a konaním v rozhodnom čase, a to svojou predchádzajúcou trestnou činnosťou (v čase rozhodovania o väzbe bola šesťkrát súdne trestaná) a ďalšej trestnej činnosti sa mala dopustiť počas plynutia skúšobnej doby za rovnaký zločin, za spáchanie ktorého jej hrozil vysoký trest, bola nezamestnaná, bez príjmov, závislá na pervitíne, teda existovala obava, že ujde alebo sa bude skrývať ako aj obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Súd prvej inštancie poukázal na závery rozhodovacej praxe, v zmysle ktorých si väzbu zavinil sám ten, u koho je preukázané konanie spočívajúce napr. v tom, že sa pokúsil o útek, zastráňoval svedkov, pôsobil na znalca, odstraňoval dôkazy a pod. Nie je však možné hovoriť o zavinení si väzby iba preto, že sa obvinený k spáchaniu činu nepriznal alebo odmieta vypovedať, že ide o osobu niekoľkokrát súdne trestanú a pod. Pri rozhodovaní o náhrade škody za väzbu nemožno pre posúdenie otázky zavinenia väzby mechanicky preberať dôvody, o ktoré sa opieralo rozhodnutie o väzbe, naopak, vždy je potrebné zisťovať, či došlo k určitému konkrétnemu konaniu, ktorým obvinený zavinil väzbu. Takéto konanie žalobkyne v danom prípade zistené nebolo. To, že v čase vzatia do väzby žalobkyňa nemala trvalé bydlisko, bola nezamestnaná, šesťkrát súdne trestaná a skutku, z ktorého bola obvinená, sa mala dopustiť v skúšobnej dobe za druhovo totožnú trestnú činnosť, podľa názoru súdu prvej inštancie nie je možné vyhodnotiť ako zavinenie si väzby samotnou žalobkyňou. Súd skonštatoval, že pre záver o nezákonnosti trestného stíhania nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní v konečnom dôsledku potvrdilo. Zodpovednosť štátu za náhradu nemajetkovej ujmy je objektívna a v danom prípade súd prvej inštancie nezistil liberačné dôvody. Pri rozhodovaní o forme odškodnenia nemajetkovej ujmy a výške reálnej satisfakcie súd prvej inštancie vyšiel z toho, že „už len samotné držanie vo väzbe má z povahy veci negatívne dopady na slobodu pohybu a právo na súkromie a v tomto ohľade výkon väzby sám o sebe pôsobí ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby, spôsobuje jej stres, neistotu, úzkosť, ktoré skutočnosti nie je potrebné osobitne dokazovať. Žalobkyňa bola nútená prerušiť sociálne väzby, bola vystavená podmienkam života v ústave na výkon väzby, znášať súhrn zákonom

stanovených obmedzení“. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, preto priznal žalobkyni za výkon väzby v trvaní 160 dní náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20,- € za deň väzby, t.j. celkovo sumu 3.200,- €, pri určení ktorej zohľadnil aj okolnosti, za ktorých bola žalobkyňa vzatá do väzby uvedené v uznesení zo dňa 3.3.2013, ako aj osobu žalobkyne a jej život pred výkonom väzby. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú, nakoľko žalobkyňa nešpecifikovala a nepreukázala tvrdený nežiadúci dopad vykonania väzby na jej blízke osoby a na jej spoločenský a pracovný život. Za omeškanie žalovanej so zaplatením peňažnej náhrady súd prvej inštancie priznal žalobkyni podľa ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. tiež úroky z omeškania v percentuálnej výške 5,05 % ročne s tým, že počiatok omeškania žalovanej ustálil s použitím ust. § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. od právnej skutočnosti doručenia oznámenia Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 19.10.2015 o zamietnutí jej žiadosti, ktoré bolo žalobkyni doručené dňa 26.10.2015, a preto od nasledujúceho dňa 27.10.2015 sa žalovaná dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže bola v spore procesne plne úspešná, nakoľko výška plnenia závisela na úvahe súdu, strany sporu nevedeli výsledok sporu ovplyvniť, a tak prípadné nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu súd nepovažoval za čiastočný neúspech žalobkyne.

5. Proti rozsudku v jeho vyhovujúcom výroku (I.) a vo výroku o trovách konania (III.) podala žalovaná odvolanie z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP a navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietne, alternatívne rozsudok zruší a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaná v odvolaní zotrvala na názore, že žalobkyňa si väzbu zavinila sama svojim konaním, dovtedajším spôsobom života a opakovaným páchaním trestnej činnosti rovnakej povahy, čím naplnila negatívne predpoklady, za ktorých nárok nevznikne podľa ust. § 8 ods. 6 zák. č. 514/2003 Z.z. Vytýkala súdu rozporupnosť odôvodnenia rozhodnutia v časti posúdenia otázky zavinenia väzby, keď na jednej strane konštatoval, že väzba bola uvalená zákonne pri naplnení všetkých dôvodov väzby (útekovej aj preventívnej) a na druhej strane (v bode 34. odôvodnenia) skonštatoval, že u žalobkyne nemožno hovoriť o zavinení si väzby, čím prekvapivo a nelogicky de facto konštatoval, že dôvody pre vzatie do väzby (absencia trvalého pobytu, nezamestnanosť, plynutie skúšobnej doby, páchanie druhovo totožnej trestnej činnosti) neexistovali. Protichodnosť a rozporupnosť odôvodnenia rozhodnutia podľa žalovanej spôsobuje nepreskúmateľnosť prijatých záverov a týmto nesprávnym postupom súd prvej inštancie znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo zakladá odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Vytýkala súdu, že pri skutkovom a právnom posúdení otázky zavinenia väzby nepristúpil k objektívnemu a dôslednému posúdeniu všetkých skutočností, ktoré viedli k väzobnému stíhaniu žalobkyne, preto na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná poukázala na vybrané rozhodnutia krajských súdov a Najvyššieho súdu ČR (sp. zn. 25Cdo 2113/2006, 25Cdo 3038/2006) a citovala z nich právny názor, podľa ktorého k naplneniu predpokladu zavinenia väzby postačuje i nevedomá neobanlivosť. Aj keď odopretie výpovede je nespochybniteľným právom obvineného v zmysle Trestného poriadku, vec žalobkyne je potrebné vnímať v kontexte hroziaceho trestného stíhania v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Konanie žalobkyne po jej zadržaní spočíva v odopretí výpovede a neodôvodnenej neochote objasniť objektívne zrejme skutočnosti nasvedčujúce (v čase rozhodovania o väzbe) účasti žalobkyne na stíhanom skutku, podľa žalovanej je možné považovať za okolnosť podporujúcu jej tvrdenie, že žalobkyňa svojim predošlým správaním a spôsobom jej života, ako i svojim počinaním v čase jej zadržania, vyvolala stav, na základe ktorého sudca pre prípravné konanie nemohol rozhodnúť vo veci vzatia do väzby inak, a teda sa objektívne naplnila dikcia ust. § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. o väzbe z dôvodu zavinenia žalobkyne ako obvinenej. Súd prvej inštancie túto otázku nesprávne právne posúdil, keď skutkové okolnosti zrejme z vykonaného dokazovania (predchádzajúce právoplatné odsúdenia za úmyselné trestné činy rovnakej povahy, v čase rozhodovania o väzbe bola žalobkyňa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za druhovo totožnú trestnú činnosť, odmietla vypovedať ku skutku, nemala trvalé bydlisko, bola nezamestnaná a drogovo závislá) odôvodnili prijať záver o zavinení väzby žalobkyňou. V tejto súvislosti citovala z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 444/2012 zo dňa 3.10.2012, podľa ktorého pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci musia byť kumulatívne naplnené pozitívne predpoklady podľa § 8 ods. 5 zák. č. 514/2003 Z.z., za súčasného nenaplnenia negatívnych predpokladov podľa § 8 ods. 6 cit.

zákona. V ďalšej časti odvolania sa odvolateľka podrobne zaoberala skutočnosťami, ktoré podľa nej odôvodňovali útekovú, ako aj preventívnu väzbu žalobkyne (druhovo totožná trestná činnosť v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, odmietnutie výpovede, neschopnosť vyvrátiť tvrdenia obvineného a svedka, absencia trvalého pobytu) a mala za to, že žalobkyňa nijakým spôsobom nepreukázala zásadný zásah do jednotlivých oblastí jej života, či už v oblasti osobnej integrity alebo v oblasti jej spoločenského života, konkrétny negatívny prejav tvrdeného zásahu vo svojej osobnostnej sfére, a neuniesla tak v konaní dôkazné bremeno ohľadom vzniku a rozsahu nemajetkovej ujmy. V tomto smere vytkla súdu prvej inštancie, že v napadnutom rozsudku sa vôbec nezaoberal otázkou príčinnej súvislosti vzniku nemajetkovej ujmy s rozhodnutím o väzbe (ktorá podľa názoru žalovanej absentuje v danom prípade, a to aj s prihliadnutím na osobu žalobkyne, jej doterajší spôsob života a prostredie, v ktorom žije), ako jednej z podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu/nemajetkovú ujmu. V súvisiacej argumentácii odvolateľka zdôraznila, že v prípade žalobkyne ide o osobu s trestnou minulosťou, bez trvalého bydliska, či stáleho pracovného pomeru, rozvedenú, bezdetnú a drogovu závislú, ktorá sa pred vzatím do väzby nachádzala v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Dala do pozornosti odvolacieho súdu aj skutočnosť, že žalobkyňa sa po oslobodení dopustila ďalšej trestnej činnosti, za ktorú bola právoplatne odsúdená, v dôsledku čoho nie je možné jednoznačne preukázať, že by práve namietaná väzba mala byť rozhodujúcim dôvodom vzniku nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa tak nepreukázala príčinnú súvislosť medzi uplatnenou nemajetkovou ujmu a namietanou väzbu. Žalovaná v odvolaní okrem základu nároku namietala aj proti výške priznaného peňažného odškodnenia, pri stanovení ktorej sa podľa názoru žalovanej súd prvej inštancie neriadil dôsledne ust. § 17 ods. 3 a 4 zák. č. 514/2003 Z.z., ako ani judikatúrou Najvyššieho súdu SR v obdobných veciach, limitujúcou výšku odškodnenia nemajetkovej ujmy aplikovaním hmotnoprávnych predpisov upravujúcich odškodňovanie obetí násilných trestných činov, predovšetkým zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, resp. zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, aplikovanie ktorých je nevyhnutné z dôvodu zachovania primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v porovnaní s odškodnením za poškodenie zdravia alebo za spôsobenie smrti, keď napr. obeť trestného činu obchodovania s ľuďmi, trestných činov znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania by mala nárok na odškodnenie morálnej ujmy vo výške 2.522,74 € a žalobkyňa bola priznaná náhrada presahujúca uvedenú sumu. V otázke primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR predstavujúce už ustálenú rozhodovaciu prax, a to uznesenie sp.zn. 6MCdo/15/2012 zo dňa 30.9.2013, uznesenie 6Cdo/37/2012 zo dňa 31.7.2012 (v tomto rozhodnutí NS SR poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS/147/06, tiež na rozsudok ESLP zo dňa 17.7.2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike), uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/19/2018 z 24.7.2018, 3Cdo/25/2019 z 20.6.2019 a 6Cdo/75/2019 z 29.4.2020). Pri určovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy za zásah orgánov štátu, ktorú by bolo možné považovať za rozumnú a spravodlivú, podľa žalovanej je potrebné vziať do úvahy nielen samotné limity odškodnenia podľa osobitných predpisov, ale uvedomiť si aj, že tieto limity majú byť viazané na najextrémnejšie prípady zlyhania štátu spojené s najzávažnejšími dôsledkami na poškodeného. Žalovaná zastávala názor, že žalobkyňa priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v sume 3.200,- € s poukazom na ust. § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. nie je dôvodná a primeraná skutkovému stavu zistenému v konaní a súčasne nezodpovedá zásadám rovnosti a primeranosti v porovnaní s odškodnením za poškodenie zdravia alebo za spôsobenie smrti. Súd prvej inštancie v prvom rade mal zvažovať, či nie je postačujúce priznať náhradu nemajetkovej ujmy v inej ako peňažnej podobe. Súd v rozhodnutí nevysvetlil, na základe čoho dospel k sume 20,- € za každý deň väzby. V ďalšej časti odvolania žalovaná nesúhlasila ani s rozhodnutím, ktorým súd priznal žalobkyňa úroky z omeškania. V súvisiacej argumentácii s odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/15/97 zo dňa 24.6.1998, uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR, zošit 3/2000 pod č. 45, dôvodila, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určený čas plnenia a až uplynutím takto stanovenej lehoty sa dlžník dostáva do omeškania. Napokon namietala aj nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie nároku žalobkyne na náhradu trov konania, kde podľa jej názoru mal súd prvej inštancie rozhodnúť podľa pomeru úspechu v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP a nebolo možné vychádzať len z úspechu žalobkyne v základe nároku, bez zohľadnenia rozdielu medzi výškou žalobkyňou požadovanej a súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Na podporu svojej argumentácie citovala z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS/652/2018-44 zo dňa 13.2.2020, podľa ktorého aplikácia pravidla o úspechu strany sporu keď rozhodnutie závisí od úvahy súdu „musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej

činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením“. Podľa názoru žalovanej žalobkyňa je potrebné zaťažiť zodpovednosťou za výsledok sporu, a to z dôvodu, že nemohla dôvodne očakávať, že súd jej žalobe vyhovie v celom rozsahu a prizná jej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v ňou požadovanej sume.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu nesúhlasila s tvrdeniami žalovanej a jej odvolaciu argumentáciu považovala za vecne a právne nesprávnu, žalovanou uvedené „dôvody zavinenia väzby“ podľa žalobkyne nemožno považovať za relevantné. V tejto súvislosti citovala z rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Co/320/2018 zo dňa 26.5.2020, z ktorého vyplýva, že zavinenie väzby nemožno stotožňovať s dôvodmi väzby podľa ust. § 71 TP a nie je preto významné, či správanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale to, či jeho chovanie vyvolalo obavu zakladajúcu dôvod, pre ktorý bol vzatý do väzby. Nemožno vidieť zavinenie na uvalení väzby len v tom, že išlo o osobu niekoľkokrát súdne trestanú a že vzhľadom na osobu páchatelia je tu dôvodná obava, že by mohol naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti. K námietkam žalovanej o rozpornosti rozhodnutia súdu uviedla, že samotná skutočnosť, že väzba bola zákonná, resp. že boli naplnené väzobné dôvody v zmysle Trestného poriadku, neznamená, že bola zároveň zavinená; väzobné dôvody totiž nemožno stotožňovať so zavinením. Podľa žalobkyne extenzívny výklad ust. § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. by prakticky znamenal, že každá väzba je zavinená (čo i len z nedbanlivosti), pretože jej dôvody sú viazané na konkrétne správanie obvineného. Zdôraznila v tejto súvislosti, že síce predchádzajúce odsúdenie môže viesť k naplneniu väzobného dôvodu v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v žiadnom prípade to neznamená, že väzba bola z rovnakého dôvodu zavinená. O zavinenie väzby by mohlo ísť v prípade, ak by žalobkyňa vyvíjala smerom k údajnému skutku aktívne konanie, avšak k uvedenému nedošlo. V danom prípade žalobkyňa nevykonávala žiadne aktívne konanie, nemarila dokazovanie, nepokúsila sa o útek, nevykonala žiaden úkon, ktorý by mohol odôvodňovať zavinenie väzby, ale bola len „v zlom čase na zlom mieste“, resp. v spoločnosti spoluobvinených. Ako z judikatúry vyplýva, samotná skutočnosť, že bola viackrát súdne trestaná, nezamestnaná, bezdetná, že odmietla vypovedať, nemôžu odôvodňovať zavinenie väzby, môžu byť spôsobilé maximálne na naplnenie niektorého z dôvodov väzby. Pokiaľ žalovaná v súvislosti so zavinením väzby za splnenia predpokladu nevedomej nedbanlivosti sa odvolávala na právny názor prezentovaný v rozhodnutiach Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/2113/2006 a 25Cdo/3038/2006, uviedla, že s týmto argumentom sa vysporiadal už Ústavný súd ČR vo svojom náleze sp. zn. Pl.ÚS 11/10 zo dňa 6.9.2011, v ktorom nesúhlasil s názorom, aby zavinenie v rámci cit. ustanovenia bolo spájané dokonca s formou nevedomej nedbanlivosti, uviedol, že pojem „zavinenia si“ nepovažuje za priliehavý, mal by byť chápaný ako „spôsobenie si“ („zavdanie príčiny“) a mal by byť vykladaný reštriktívne, resp. tak, aby samotný aspekt zavinenia neznamenal vo svojej podstate popretie úmyslu zákonodarcu založiť zodpovednosť štátu i za zákonné rozhodnutie o väzbe (porov. tiež nález ÚS ČR sp. zn. II.ÚS 596/02). K argumentácii žalovanej vo vzťahu k preukázaniu vzniku nemajetkovej ujmy poukázala na judikatúru, z ktorej vyplýva, že už samotný pobyt vo väzbe má na osobu také negatívne dopady, ktoré odôvodňujú priznanie nemajetkovej ujmy. Navyše v zmysle judikatúry takéto skutočnosti nie je potrebné osobitne dokazovať, preto námietku žalovanej, že vo vzťahu k tejto skutočnosti nebola vypočítaná, považovala za irelevantnú. Nesúhlasila s odvolacou námietkou žalovanej o neprimeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a že sa súd pri určení jej výšky neriadil zákonom č. 514/2003 Z.z. ani judikatúrou Najvyššieho súdu SR. V tejto súvislosti citovala z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 702/2016-11 zo dňa 23.11.2016, ktorý za ústavne akceptovateľné a primerané považoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy okresným súdom a krajským súdom za jeden deň trvania väzby v sumách v rozpätí 20 € až 60 €, s poukazom tiež na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 2357/2010, ktorý dospel k záveru, že „časové okolnosti väzby sú objektívne vyjadriteľným kritériom pre posúdenie celkovej výšky odškodnenia“, a preto vychádzajúc z úrovne odškodnenia jednotlivých európskych štátov, ako aj zo životnej úrovne v Českej republike vyjadril, že adekvátnym odškodnením je čiastka v rozmedzí 20 € až 60 €. K otázke priznaných úrokov z omeškania uviedla, že žalovaná sa odvoláva na nesprávny zákon (ust. § 121 ods. 3 a § 517 ods. 2 OZ), pretože v tomto prípade sa uplatní lex specialis, ktorým je zákon č. 514/2003 Z.z. (§ 16 ods. 4). Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úroky z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Žalobkyňa nesúhlasila ani s tvrdením žalovanej, že súd mal rozhodnúť o trovách konania podľa ust. § 255 ods. 2 CSP a stotožňujúc sa s názorom súdu prvej

inštancie citovala výklad z Civilného sporového poriadku - Komentára autorov Števček, M. a kol., vyd. C.H. Beck v Prahe, 2016, str. 926 - 927 a poukázala na právny názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 15Co/6/2020 zo dňa 24.11.2020 a rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11CoPr/1/2020 zo dňa 24.6.2020. Uviedla, že nemohla dôvodne očakávať alebo predvídať, že ňou uplatnený nárok súd v časti zamietne, keďže pri určení výšky nároku vychádzala z judikatúry. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny a priznal jej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Žalovaná v odvolacej replike zotrvala na odvolacej argumentácii obsiahnutej v podanom odvolaní a na názore, že žalobkyňa si väzbu zaviniła sama svojim predošlým správaním a spôsobom života, svojim počinaním v čase jej zadržania. Nesúhlasila s tým, že by viacnásobné predchádzajúce právoplatné odsúdenia žalobkyne za úmyselné trestné činy rovnakej povahy, boli jediným dôvodom pre jej vzatie do väzby. Okrem nich tu boli aj ďalšie skutočnosti, a to, že žalobkyňa sa v čase rozhodovania o väzbe nachádzala v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za druhovo totožnú vec, odmietala vypovedať ku skutku, nemala trvalé bydlisko, hrozil jej vysoký trest, bola nezamestnaná a drogovo závislá. Rovnako žalovaná zotrvala na námietke nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku a nesúhlasila s konštatovaním súdu prvej inštancie, že bolo preukázané, že došlo k spretrhaniu sociálnych väzieb žalobkyne, ak žalobkyňa nešpecifikovala ani nepreukázala nežiadúci dopad vykonania väzby na tieto vzťahy. Nestotožnila sa ani s tvrdením žalobkyne o vzniku nároku žalobkyne na úroky z omeškania a v tejto súvislosti poukázala na rozsudok Krajského súdu v Košiciach 2Co/10/2020 zo dňa 15.4.2021, v ktorom sa súd plne stotožnil s jej obdobnou argumentáciou. S poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu SR (6Cdo/185/11, 1Cdo/15/97) mala za to, že do omeškania s plnením náhrady nemajetkovej ujmy sa dostala až uplynutím lehoty uloženej súdom na splnenie povinnosti. Vo vzťahu k žalobkyňou citovanej časti z Komentára k CSP poukázala na závery obsiahnuté v náleze Ústavného súdu SR IV.ÚS 652/2018-44 zo dňa 13.2.2020, ktoré boli uskutočnené ústavným súdom aj po výslovnom zohľadnení relevantného obsahu komentára k CSP, preto citovaný výňatok z komentára k CSP nemôže spochybniť právny názor vyslovený Ústavným súdom SR.

8. Žalobkyňa v odvolacej duplike zopakovala, že žalovaná si zamieňa dôvody väzby v zmysle ust. § 71 TP s otázkou zavinenia väzby, pričom v zmysle judikatúry platí, že naplnenie dôvodov vzatia do väzby nemožno stotožňovať s jej zavinením, v opačnom prípade by každá väzba bola zavinená, pretože jej dôvody sú vždy viazané na určité správanie obvineného. Vo vzťahu k výške nároku a namietanému nedostatočnému odôvodneniu rozsudku v otázke dopadu väzby na blízke osoby žalobkyne a jej spoločenský a pracovný život poukázala na to, že súd pri priznaní vychádzal predovšetkým zo skutočnosti, že už samotné držanie vo väzbe má negatívne dopady na slobodu pohybu a právo na súkromie a v tomto ohľade výkon väzby sám o sebe spôsobuje ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby, spôsobuje stres, neistotu, úzkosť, pričom tieto skutočnosti nie je potrebné osobitne dokazovať. Poukázala na to, že súd prvej inštancie žalobu sčasti zamietol práve z dôvodu nepreukázania jej dopadu na sociálne väzby, čo vyplýva zo znenia bodov 36. a 37. odôvodnenia rozsudku. Na základe toho považovala za bezpredmetné, či v daných tvrdeniach bol rozpor alebo nie. Vo vzťahu k úrokom z omeškania a súvisiacej argumentácii žalovanej rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach 2Co/10/2020 zo dňa 15.4.2021 uviedla, že toto rozhodnutie rieši skutkový stav pred novely zákona č. 514/2003 Z.z. účinné od 1.1.2013, a preto je na daný prípad neaplikovateľné. K otázke náhrady trov konania uviedla, že závery Ústavného súdu SR prezentované v náleze sp. zn. IV.ÚS/652/2018-44 v žiadnom prípade nevylučujú aplikáciu ňou citovanej časti z komentára k CSP; ústavný súd v tomto rozhodnutí iba poukázal na to, že aj v prípade takejto situácie musia existovať určité mantinely vylučujúce priznanie plnej náhrady trov žalobcovi v prípade, ak si úmyselne uplatnil nárok v nadsadenej a premrštenej výške. Žalobkyňa mala za to, že postupovala v zmysle argumentov ústavného súdu, pokiaľ pri stanovení počiatočnej sumy nároku vychádzala z obdobnej ustálenej judikatúry, následne v konaní poukazovala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 702/2016-11 zo dňa 23.11.2016, ktoré odkazovalo na českú, resp. európsku judikatúru, v rámci ktorej za adekvátne odškodnenie sa považuje suma v rozmedzí od 20 € do 60 € za jeden deň väzby, pričom v žalobe si z opatrnosti uplatnila nárok v strednej výške, a nie v čiastke blízkej hornej hranici tohto intervalu.

9. Rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (II.) nebol napadnutý odvolaním (§ 379 CSP), nadobudol právoplatnosť (§ 227 ods. 1 CSP a ust. § 367 ods. 1 a contrario CSP), preto v tomto výroku nebol predmetom odvolacieho prieskumu.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas (§ 362 CSP) a oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až § 358 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné a preskúmaný rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku je vecne správny, úplný a právne sú i dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje, a preto rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

11. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 22.3.2023 o 10:00 hod. po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a webovej stránke súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

12. Žalovaná svojimi odvolacími námietkami, vytykajúcimi nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, nesprávnosť skutkových zistení na podklade vykonaných dôkazov a poukazujúcimi tiež na prítomnosť právnych väd napadnutého rozsudku, uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP.

13. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký a medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý a navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, či právo na jeho preskúmanie.

14. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP [súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam], sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie, je nesprávne, to zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého súd zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 185 až § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a pod.

15. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t.j. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil,

prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval a z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok, skutkové a právne závery i procesný postup súdu prvej inštancie v konaní v rozsahu vymedzenom odvolacími námietkami a relevantnými právnymi argumentmi žalovanej uvedenými v podanom odvolaní a v intenciách ňou uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písmen b), f) a h) CSP, pričom nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie boli neúplné alebo nesprávne, nezodpovedali vykonaným dôkazom alebo, že by súd pri svojom rozhodovaní opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, prípadne vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli alebo v konaní nevyšli najavo, alebo aby nesprávne interpretoval, prípadne aplikoval použitý právny predpis. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu veci, vzal do úvahy iba skutočnosti preukázané vykonanými dôkazmi, ktoré vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 191 a nasl. CSP, v súlade so zákonom, logicky a správnym spôsobom posúdil zistené skutočnosti, prihliadajúc na rozhodujúce skutkové tvrdenia a relevantné argumenty sporových strán, na základe čoho dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Uplatnený nárok správne právne kvalifikoval, aplikujúc relevantné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 412/2012 Z.z. účinného od 1.1.2013, ktoré správnym spôsobom aj interpretoval a vyvodil zodpovedajúce právne závery o právach a povinnostiach sporových strán. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so správnym skutkovým základom preskúmaného rozhodnutia i s právnymi závermi súdu prvej inštancie a zároveň v súlade s cit. ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje tiež úplnosť a správnosť dôvodov napadnutého rozsudku, na ktoré v podrobnostiach odkazuje.

18. Odvolací súd nezistil ani žalovanou namietané vady konania v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ktoré by znamenali porušenie práva strany sporu (žalovanej) na spravodlivý proces a mali za následok nesprávne alebo nepreskúmateľné rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol dostatočné a relevantné dôvody, a to tak po skutkovej ako aj právnej stránke, na podklade ktorých žalobe sčasti vyhovel a v zostávajúcej časti nárok zamietol, jasne a výstižne opísal nesporné skutkové tvrdenia strán, vo vzťahu k rozhodujúcim sporným skutočnostiam podrobne ozrejmil, aké skutkové zistenia vyplynuli z vykonaných dôkazov, urobil výklad právnych noriem, ktoré na vec aplikoval a právne závery, ktoré prijal, primerane, vnútorne komplexne, logicky a zrozumiteľne vysvetlil, pri správnom skutkovom vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov (ich pravdivosti, dôležitosti a hodnovernosti) a dôslednom posúdení relevantných právnych argumentov strán, pričom v rozhodnutí odkázal tiež na ustálenú rozhodovaciu prax v súlade s požiadavkami ust. § 220 ods. 2 CSP. Podľa posúdenia odvolacieho súdu preskúmané rozhodnutie v žiadnom prípade nemožno považovať za nepreskúmateľné, ani za rozporuplné či odchýlne od veci samej so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti. K námietkam žalovanej odvolací súd poukazuje na závery opakovane formulované v rozhodnutiach Ústavného súdu SR vo vzťahu k obsahovým požiadavkám odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyplývajúcim z ústavného práva na spravodlivé konanie, podľa ktorých všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV.ÚS/112/05, I.ÚS/117/05). Z týchto dôvodov odvolacie námietky a výhrady žalovanej smerujúce proti náležitosti odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolací súd považuje za neopodstatnené a posúdil ich len ako nespokojnosť žalovanej so závermi prezentovanými v rozhodnutí súdu prvej inštancie, ktoré v žiadnom prípade nezakladajú odňatie možnosti žalovanej konať pred súdom ani porušenie jej práva na spravodlivý proces a dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa ust. 365 ods. 1 písm. b) CSP.

19. Ako nepodložené a právne neopodstatnené posúdil odvolací súd i námietky žalovanej týkajúce sa nedostatočného, resp. nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov a posúdenia zisteného skutkového stavu vo vzťahu k základu i výške uplatneného nároku, ktoré žalovaná prezentovala už

v priebehu konania pred súdom prvej inštancie v rámci svojej procesnej obrany a opakovane ich uvádza v podanom odvolaní, pričom odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa s týmito námietkami žalovanej vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite a správnym spôsobom, čo sa týka všetkých namietaných skutočností majúcich dopad na skutkové vyhodnotenie veci a jej právne posúdenie.

20. Žalovaná vo svojej odvolacej argumentácii ťažiskovo polemizuje i so spôsobom interpretácie súdom prvej inštancie inak správne zvolených právnych noriem - ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. upravujúcich podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia, trestným konaním, v ktorom bola obvinená osoba spod obžaloby oslobodená a rozhodnutím o väzbe, podľa ktorých súd prvej inštancie uplatnený nárok posudzoval. K týmto námietkam žalovanej je potrebné uviesť, že právne otázky povahy trestného stíhania z hľadiska zodpovednostných titulov vymedzených zákonom č. 514/2003 Z.z. a spôsobu hodnotenia jeho zákonnosti, boli donedávna predmetom odbornej diskusie, pluralita ktorej sa prejavila i v rôznych záveroch právnej praxe súdov, na ktoré odkazovali strany v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a poukazovali tiež vo svojej odvolacej argumentácii. V čase vydania napadnutého rozsudku však už bola zrejماً disproporcía v neprospech názoru, ktorý v spore prezentovala žalovaná. V tejto súvislosti je potrebné sa zmieniť napríklad o rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.3.2011, 4Cdo/54/2011 z 30.1.2011, 7Cdo 145/2011 z 12.9.2012, 7Cdo/87/2012 z 19.6.2013 a 7MCdo/27/2012 z 19.2.2014, spočívajúce na právnych záveroch, ktoré dá sa povedať boli už definitívne v právnej praxi doktrinálne ustálené Ústavným súdom SR v jeho rozhodnutí sp. zn. I.ÚS/320/2016 zo dňa 7.7.2016. V tomto rozhodnutí ústavný súd okrem iného tiež konštatoval, že „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania“, a že „pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca“ (pozri tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4MCdo/15/2009). Právny názor, z ktorého pri posudzovaní tejto otázky vyšiel súd prvej inštancie, plne zodpovedá týmto záverom rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR i Najvyššieho súdu SR a odvolací súd nevhliadol dôvod od tejto dá sa povedať už ustálenej rozhodovacej praxe, sa v danom prípade odchyliť.

21. K argumentom žalovanej, že procesný postup a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní boli v súlade s Trestným poriadkom, odvolací súd odkazuje na výstižné závery Ústavného súdu ČR prezentované v jeho náleze sp. zn. I.ÚS/554/04 zo dňa 31.3.2005, v zmysle ktorých je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa však štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ukážu ich predpoklady neskôr ako mylné a nesprávne. Ak má byť jednotlivec povinný sa takýmto úkonom vôbec podrobiť, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený. Nie je pritom rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie potvrdilo. Rovnako ako v prípade trestného stíhania jediným kritériom, podľa ktorého je potrebné posudzovať aj ne/zákonnosť väzby, je výsledok trestného konania. Odvolací súd v tejto súvislosti odkazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/68/2010 zo dňa 29.2.2012, v ktorom bol vyjadrený názor, že „pôvodne zákonná väzba sa v dôsledku oslobodenia spod obžaloby stáva nezákonnou, a že právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu i ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené“.

22. Vzhľadom na uvedené je potrebné súhlasiť s právnym názorom súdu prvej inštancie o preukázaní zákonných predpokladov zodpovednosti žalovanej za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobkyňou nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia a rozhodnutím o väzbe, keďže žalobkyňa bola uznesením Okresného súdu Košice - okolie OTp/416/2013 zo dňa 7.8.2013 prepustená z väzby na slobodu a jej trestné stíhanie skončilo oslobodením spod obžaloby právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 8T/42/2013 zo dňa 16.4.2014 z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre

ktorý bola obžalovaná stíhaná. Základ nároku na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobkyňou rozhodnutím o väzbe, jednoznačne je daný vzhľadom na výsledok trestného stíhania, ktoré skončilo oslobodením žalobkyne spod obžaloby. Okolnosti vylučujúce priznanie nároku na náhradu škody v zmysle ust. § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. aj podľa posúdenia odvolacieho súdu vykonaným dokazovaním preukázané neboli. Žalovaná v odvolaní nedôvodne vytýka súdu prvej inštancie, že rozporuplne a nesprávnym spôsobom posúdil otázku zavinenia väzby žalobkyňou, resp. že nepristúpil k objektívnemu a dôslednému posúdeniu všetkých skutočností, ktoré viedli k väzobnému stíhaniu žalobkyne. Súd prvej inštancie uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyvolanú rozhodnutím o väzbe po skutkovej i právnej stránke posúdil správnym spôsobom a v intenciách záverov ustálenej rozhodovacej praxe súdov a judikatúry vzťahujúcej sa k ust. § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. ohľadne posudzovania viny obvineného na vzatí do väzby, pokiaľ záver o zavinení väzby žalobkyňou primárne neposudzoval na podklade dôvodov, pre ktoré bola žalobkyňa vzatá do väzby a okolností súvisiacich so skutkom kladeným jej za vinu, pričom ako „zavinenie si väzby samotnou žalobkyňou“ nehodnotil ani jej kriminálnu minulosť, početné trestné stíhania aj za druhovo totožnú trestnú činnosť a uložené tresty, ktoré k náprave žalobkyne nevedli. Uvedené okolnosti k vylúčeniu zodpovednosti štátu podľa ust. § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. aj v zmysle záverov rozhodovacej praxe nie sú postačujúce. Zavinenie obvineného na uvalení väzby nemožno totiž vidieť len v tom, že išlo o osobu predtým niekoľkokrát súdne trestanú pre obdobný trestný čin. Ani samotné spáchanie skutku, pre ktorý bol obvinený trestne stíhaný a ktorým vyvolal podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, nie je spôsobilé na zavinenie si väzby (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/40/2019). Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na uznesenie sp. zn. 7Cdo/243/2019 zo dňa 28.10.2020, v ktorom Najvyšší súd SR formuloval záver, že „príčinnú súvislosť medzi väzbou a zavinením obvineného je potrebné hľadať nie v jeho konaní, ktorým podľa orgánov činných v trestnom konaní mal naplniť skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale predovšetkým v jeho postoji voči orgánom činným v trestnom konaní, teda v tom, či svojim konaním napríklad úkonmi procesného charakteru zapríčinil, že musel byť vzatý do väzby. Pôjde o to, či vlastným iným konaním ovplyvnil postup OČTK pred začatím trestného stíhania, alebo v jeho priebehu tak, že bez tohto konania k väzbe by nedošlo, a to napríklad uvádzaním nepravdivých skutočností, či predstieraním, že voči nemu sú dôvody k trestnému stíhaniu, ktoré objektívne neexistovali...“.

23. K otázke zavinenia väzby obvineným a vplyvu predchádzajúceho právoplatného odsúdenia za úmyselný trestný čin rovnakej povahy na nové väzobné stíhanie rovnakej povahy, sa Najvyšší súd SR vyjadril v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/154/2019, v ktorom uviedol, že „je nesprávne, ak súdy dostatočne nezisťujú, či skutočne osoba vzatá do väzby svojim konaním dala príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia... K vylúčeniu nároku na odškodnenie za väzbu nestačí, že tu bol zákonný dôvod väzby alebo jej trvania v zmysle Trestného poriadku, ale treba, aby si obvinený sám väzbu zaviniť. Pre vylúčenie nároku na odškodnenie za väzbu by malo byť preukázané určité konanie obvineného, napr. pokus o útek, pôsobenie na znalca, zastráňovanie svedkov, odstraňovanie dôkazov a pod., ktorým dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia, lebo len v takomto prípade možno hovoriť o tom, že obvinený mal vinu na uvalení väzby. Nemožno preto zavinenie obvineného na uvalení väzby vidieť len v tom, že okresný prokurátor zdôvodnil vzatie do väzby konštatovaním, že išlo napr. o osobu niekoľkokrát súdne trestanú pre majetkové a iné delikty a vzhľadom na osobu páchatela je nebezpečenstvo, že by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu a trestu, alebo že je tu dôvodná obava, že by mohol naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti obdobnej povahy. Zrejme nepôjde taktiež o zavinenie na vzatí do väzby ani vtedy, keď sa obvinený ku spáchaniu trestného činu nepriznal alebo odmieta vypovedať a tak svojim konaním vzbudzuje dôvodné obavy, že by mohol mariť vyšetrovanie pôsobením na svedkov alebo spoluobvinených“.

24. Za dôvodné podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno považovať ani výhrady žalovanej k spôsobu, akým súd prvej inštancie zdôvodnil svoje závery o forme a výške odškodnenia nemajetkovej ujmy. Svoje úvahy v týchto otázkach súd prvej inštancie podrobne vysvetlil v bodoch 36. a 37. odôvodnenia rozsudku, v ktorých zdôvodnil, aká ujma žalobkyňou vznikla obmedzením jej osobnej slobody a držaním vo väzbe po dobu 160 dní a prečo vzniknutú ujmu považoval za závažnú, z akých dôvodov samotné konštatovanie porušenia práva (morálne zadosťučinenie) nie je postačujúce, ozrejmil tiež dôvody, na podklade ktorých dospel k záveru o primeranosti výšky priznaného peňažného zadosťučinenia s prihliadnutím na osobu žalobkyne a jej doterajší spôsob života, dĺžku trvania väzby i jej dopad do osobnostnej sféry poškodenej a s poukazom na to, že už samotný pobyt vo väzbe je vždy závažným zásahom do slobody jednotlivca a na súkromný, pracovný a spoločenský život

a aj duševné zdravie trestne stíhanej osoby má také negatívne dopady, ktoré odôvodňujú priznanie satisfakcie v peňažnej forme; výkon väzby sám o sebe spôsobuje ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby, spôsobuje jej stres, neistotu, úzkosť, ktoré skutočnosti v zmysle ustálenej judikatúry nie je potrebné osobitne dokazovať. Pri posudzovaní nárokov na zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu treba mať na zreteli, že vznik nemajetkovej ujmy spravidla nemožno dokazovať, pretože prakticky ide o stav mysle poškodenej osoby. Ide o utrpenie na tých nehmotných hodnotách, ktoré sa dotýkajú morálnej integrity poškodenej osoby - predovšetkým na dôstojnosti, cti, dobrej povesti, ale aj na iných hodnotách, ktoré sa spravidla premietajú vo vnútornom živote človeka; napríklad tiež na osobnej slobode, súkromí, rodinnom živote a pod. (pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/3731/2011 zo dňa 27.6.2012). Nemajetková ujma je teda kategóriou čisto subjektívnou, ktorú je možné preukázať iba so značnými obtiažami, a preto vo svojej podstate súd neposudzuje formu a rozsah odškodnenia podľa toho, ako sa poškodený cítil, ale či mal vzhľadom na všetky okolnosti dôvod cítiť sa byť na nehmotných hodnotách poškodený. Ide o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti náročne preukázateľné. Aj preto by tiež bolo nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchu účastníka (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/3007/2010 zo dňa 31.8.2011).

25. Pri posudzovaní povahy a intenzity dopadu neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti vo vzťahu k objektívnej spôsobilosti trestného stíhania zasiahnuť právo na ochranu osobnosti obvineného sa v aplikačnej praxi už ustálilo, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného a je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 27.8.2019). Obdobne i ústavný súd v tejto spojitosti vo svojom náleze sp. zn. III.ÚS 754/2016 z 24.1.2017 formuloval záver, že „... priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne) je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe...“. V úvahách ohľadne výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy je samozrejme potrebné vychádzať z náležite zisteného skutkového stavu pokiaľ ide o kritériá, na ktoré je potrebné prihliadať podľa zákona (§ 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.). V danom prípade nezákonné rozhodnutie, na podklade ktorého bola žalobkyňa vzatá do väzby, bolo vydané dňa 3.3.2013, pričom väzba jej začala plynúť dňa 28.2.2013 a skončila 7.8.2013, teda trvala celkom 160 dní. Podľa účinného znenia zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré sa do právnej úpravy prenieslo od 1.1.2009, výška nemajetkovej ujmy sa určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo a na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 cit. zákona). S účinnosťou od 1.1.2013 bol zákon č. 514/2003 Z.z. doplnený o ust. § 17 ods. 4 (novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z.z.), limitujúce maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy tak, že táto nemôže presahovať náhradu za ujmu poskytovanú osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov (aktuálne zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov). Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby táto nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (Tolstoy Miloslavsky v. Moldavsko, A. a G. J. A. C., I. K. C. J. H., Kormoš v. Slovenská republika, Petrov v. Slovenská republika, pozri tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/19/2018).

26. Nemožno súhlasiť ani s odvolacou námietkou žalovanej, že súd prvej inštancie v rozhodnutí nevysvetlil svoju úvahu, na podklade ktorej za primeranú považoval sumu odškodnenia 20,- € za deň trvania väzby. Podstatou tejto účelovej námietky žalovanej podľa názoru odvolacieho súdu je najmä nespokojnosť s rozhodnutím súdu prvej inštancie o jej zodpovednosti. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne vysporiadal so všetkými dôkazmi, ktoré predložili strany sporu a podrobne popísal konkrétne skutkové okolnosti, ktoré vzal pri rozhodovaní do úvahy (body 34., 36. a 37. odôvodnenia). Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, akou úvahou sa riadil, keď dospel k záveru, že morálna satisfakcia v danom prípade nepostačuje a sú naplnené zákonné predpoklady pre priznanie peňažnej náhrady za vzniknutú nemajetkovú ujmu. Odvolací súd poukazuje na to, že sama žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odporu žalovanej poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010 zo dňa 11.1.2012, v zmysle ktorého adekvátnym je odškodnenie v rozsahu 20,- € až 50,- € za jeden deň trvania väzby. Aj Ústavný súd SR vo svojej judikatúre (napr.

uznesenie sp. zn. I.ÚS/702/2016-11 zo dňa 23.11.2016) za adekvátne odškodnenie považuje čiastku 20,- až 60,- € za jeden deň väzby. Vychádzajúc z judikatúry a rozhodovacej praxe súdov súd prvej inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy zohľadniac povahu trestného stíhania, osobu žalobkyne a jej doterajší spôsob života, dĺžku trvania väzby i negatívny dopad do osobnostnej sféry žalobkyne, na jej slobodu, právo na súkromie a dôstojnosť, stanovil výšku náhrady nemajetkovej ujmy na spodnej hranici tohto rozmedzia, a preto v žiadnom prípade nemožno považovať jeho rozhodnutie za neodôvodnené, rozporuplné ani za svojvoľné. Vzhľadom na preukázané skutkové okolnosti posudzovaného prípadu z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobkyňi v dôsledku obmedzenia osobnej slobody a výkonom väzby má odvolací súd za to, že súdom prvej inštancie priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 3.200,- € (20 € za deň väzby), je rozumne primeraná i v súlade s požiadavkou spravodlivosti a závermi ustálenými v rozhodovacej praxi a judikatúre Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva. Suma žalobkyňi prisúdenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy v danom prípade zohľadňuje tiež maximálnu výšku odškodnení, ktoré podľa vnútroštátnej právnej úpravy patria za hierarchicky závažnejšie morálne zásahy obetiam násilných trestných činov (pozri R 21/1995, tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/145/2011 zo dňa 12.12.2012), a zároveň v záujme právnej istoty (pozri rozsudok ESLP v prípade Winkler v. Slovenská republika) je konzistentná s už judikovanými prípadmi odškodnenia za väzbu, ktoré súdy priznali v iných skutkovo porovnateľných prípadoch, keď napr. právoplatným zmeňujúcim rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Co/320/2018 zo dňa 26.5.2020 bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie vo výške 10.000,- € a za 26 dní väzby v sume 5.000,- €, právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 24C/283/2015-432 zo dňa 23.10.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 3Co/166/2021 zo dňa 18.11.2021 pri trvaní väzby celkom 385 dní nariadenej dvomi rozhodnutiami o väzbe, v ktorom boli preukázané i negatívne dopady na duševný stav a psychické zdravie obvineného, bola priznaná náhrada vo výške 40,50 € za deň väzby, celkom vo výške 15.600,- €.

27. Dôvodné nie sú ani námietky žalovanej spochybňujúce správnosť rozhodnutia v časti priznania úrokov z omeškania zo sumy 3.200,- € od 27.10.2015 do zaplatenia. Pokiaľ ide o úroky z omeškania, odvolací súd odkazuje na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (ktorou bol prekonaný doterajší právny názor pri priznávaní úrokov z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy), kedy v zmysle záverov rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Cdo/339/2021 zo dňa 31.1.2022 (podobne aj sp. zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019 a 7Cdo/243/2019) štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa ust. § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník dostáva do omeškania, a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí šesťmesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť veriteľovi tiež úroky z omeškania. K vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy teda nedochádza márnym uplynutím lehoty na plnenie ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa ust. § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Správne preto súd prvej inštancie priznal žalobkyňi úroky z omeškania v zákonnej výške z prisúdenej náhrady nemajetkovej ujmy odo dňa 27.10.2015 nasledujúceho po doručení listu žalovanej zo dňa 19.10.2015, doručeného žalobkyňi dňa 26.10.2015, ktorým žalovaná plnenie náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňi na jej žiadosť odmietla poskytnúť.

28. V danom spore mala žalobkyňa plný procesný úspech, preto jej súd prvej inštancie správne priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v 100 % rozsahu proti žalovanej podľa ust. § 255 ods. 1 CSP. Rozsah jej úspechu totiž závisel od úvahy súdu, nakoľko súd na základe vlastnej úvahy stanovil výšku nemajetkovej ujmy, čím bola v konečnom dôsledku znížená suma odškodnenia priznaná žalobkyňi. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy v zmysle ust. § 255 ods.1 CSP je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie do výšky priznaného nároku. Odvolací súd poznamenáva v tejto súvislosti, že pokiaľ predchádzajúci procesný predpis - zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok vo svojom ust. § 142 ods. 3 výslovne upravoval, že ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, mala strana nárok na plnú náhradu trov konania aj pokiaľ bola v spore čiastočne neúspešná, v súčasnosti platný Civilný sporový poriadok takého ustanovenie nemá, čo na prvý pohľad evokuje predstavu, že od tohto usporiadania zákonodarca cielene ustúpil. V právnej teórii a už aj v právnej praxi sa však takéto nazeranie na zmenu procesnej úpravy neujalo na podklade názoru, že nová procesná úprava predstavuje len iný spôsob legislatívneho vyjadrenia inak rovnakého normatívneho usporiadania. Tento názor je vystavaný na premise, že pokiaľ výška plnenia závisí na úvahe súdu alebo na znaleckom posudku, strany nevedia výsledok sporu ovplyvniť a preto prípadné nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu nemožno považovať za čiastočný neúspech (pozri Števec, M., Ficová, S.,

Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár, vyd. C. H. Beck v Prahe, 2016, str. 926). Pokiaľ žalovaná v odvolaní poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 652/2018-44, odvolací súd zhodne so žalobkyňou zastáva názor, že ústavný súd v cit. rozhodnutí nevylúčil aplikáciu citovanej časti Komentára k CSP, iba poukázal na to, že musia existovať určité mantinely vylučujúce priznanie plnej náhrady trov žalobcovi v prípade, ak si úmyselne uplatnil nárok v premrštenej výške. Taký prípad bol predmetom posudzovania v označenom rozhodnutí ústavného súdu v spore, v ktorom sa žalobca domáhal proti žalovanej poisťovni neprimerane vysokej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 75.000,- € bez toho, aby mohol dôvodne očakávať, že súd v celom rozsahu vyhovie jeho návrhu a prizná mu nárok v požadovanej výške. V danom prípade si však žalobkyňa uplatnila nárok v zákonných rámcoch stanovených ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a ustálenou judikatúrou súdov, a keďže určenie konečnej sumy priznanej náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu, žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške prisúdenej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP), zohľadniac ust. § 251 CSP, pričom pri vyčíslení výšky náhrady trov konania bude vychádzať iba z prisúdenej sumy 3.200,- € (nie zo žalovanej sumy).

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti žalovanej, ktorá v odvolacom konaní úspech nemala.

30. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací

návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).